

Уводник

Пред вама је нова свеска часописа *Преводилац* која обухвата 3. и 4. број за 2022. годину. Свој јубилеј наш часопис обележио је прошле године, у 40. години свог излажења. Међутим, како је први број објављен 1982. године, будући да Вам представљамо не округлу, али симетричну цифру 88. свеске, најзад, с обзиром на промене у саставу уредништва и у уређивачкој политици, довољно је разлога да се у уводнику овог „прелазног“ броја, уз представљање новина, кратко осврнемо и на историјат часописа.

Часопис *Преводилац* излази непрекидно од 1982. године. Замишљен као издање које излази тромесечно, часопис је неретко објављиван и двапут годишње као двоброј, а у кризним деведесетим годинама неколико свезака изашло је као четвороброј – упркос потешкоћама, уредништво је успевало да обезбеди континуитет. Од наредне, 2023. године часопис ће излазити шестомесечно, у две свеске за једно годиште, свака свеска ће представљати један број.

Сврха покретања часописа била је обезбеђивање перманентног образовања и усавршавања преводилаца и лингвиста, те афирмација преводилачке професије, што је у многоме и успело. Српска научна јавност, међутим, али и научници у региону, и даље су слабо заинтересовани за проблеме превођења, поготово научног и стручног. Студије и расправе посвећене превођењу појављују се спорадично, углавном се објављују у часописима неких других, иако сродних, дисциплина, што их чини мање видљивим за заинтересовану публику. Часопис *Преводилац* као један од малобројних часописа посвећених проучавању превођења у региону, те једини оријентисан на научно и стручно превођење, поставља себи за циљ и унапређење научног приступа превођењу, подстицање научних традуктолошких истраживања, те ће настојати да ову ситуацију побољша, публикујући што већи број оваквих чланака и чинећи их доступнијим и видљивијим објављивањем и на нашој интернет страници. Посебан позив упућујемо младим колегиницама и колегама да се на почетку свог научног пута опробају у овој слабо заступљеној области, а чланови уредништва ће им у томе пружити свесрдну подршку. Такође позивамо како млађе, тако и искусне професионалне преводиоце да поделе своја запажања и искуства из преводилачке праксе.

Чланци и расправе у претходним бројевима објављивани су у две рубрике – „Човек и језик“ и „Из теорије и праксе превођења“. Током четири деценије на страницама часописа нашло се преко три стотине студија посвећених различитим филолошким и традуктолошким темама, а међу ауторима су се нашли наши истакнути научници Ранко Бугарски, Надежда Винавер, Даринка Гортан Премк, Рајна Драгићевић, Иван Клајн, Љубиша Рајић, Миодраг Сибиновић, Далибор Солдатић, Смиља Срдић, Егон Фекете, Борис Хлебец и други. Од овог броја, будући да су питања језика и проблеми превођења неодојиви, ове рубрике су обједињене у једну „Студије и расправе“. Новину представља и језик свих прилога, који од ове свеске осим српског може бити и босански/хрватски/црногорски, те енглески, немачки, руски или француски.

Као не мање важан део часописа издвајамо рубрике „Прикази и критике“ и „Хроника“. Преко 600 прилога објављених досад у овим рубрикама показује тежњу уредништва да буде у току како са најновијим издањима монографија и зборника, уџбеника и речника, тако и са научним и стручним скуповима у земљи и у региону. Настојаћемо да ову добру праксу следимо и у наредним бројевима, те да је проширимо на представљање и најновијих страних издања у области традуктологије.

У одељку „Портрети преводаца“ представљено је преко стотину наших колега и колегиница. Од ове рубрике ћемо се опростити у овој свесци објављивањем „портрета“ дугогодишњег главног и одговорног уредника нашег часописа Зорана Р. Јовановића, који је био на челу редакцијског колегијума од 1. до 87. свеске и чији је допринос *Преводиоцу* као уредника, али и као аутора бројних чланака за све рубрике часописа, немерљив.

Посебно смо поносни што смо кроз рубрику „Библиографија“ постали користан извор библиографских података о стручним и преводачким приручницима за различите језике; радовима, монографијама, приручницима из дидактике и теорије превођења, контрастивне лингвистике и ужих области; докторским и магистарским радовима из области филологије; речницима и лексиконима и др. Дужна пажња посвећена је и библиографијама књижевних превода, а једну такву објављујемо и у овој свесци. Настојаћемо да у овој, од овог броја повременијој рубрици, објављујемо прилоге са подацима о рецентној литератури барем једном годишње.

Желимо да истакнемо још једну стручну рубрику – „Глосар“ у оквиру које је досад објављено 80 прилога – двојезичних и вишејезичних глосара из различитих области: економије, трговине, права, рачунарства, медицине, пољопривреде, образовања, саобраћаја, грађевинарства, туризма, електронике, енергетике и разних других грана индустрије. Међу језицима у пару са српским највише су заступљени енглески и немачки језик, нешто мање француски, руски, шпански и италијански, а посебно нам се важним чине глосари који обухватају језике за које практично не постоје двојезични или вишејезични (у којима је један од језика српски) стручни, а неретко ни општи речници: румунски, португалски, турски, украјински, арапски, чешки, шведски. Препознајући значај оваквих стручних прилога за преводачку праксу, позивамо колеге преводиоце да и убудуће дају свој допринос овој рубрици, али и своје предлоге за нове области и комбинације језика.

Од ове свеске сваки прилог прати и одговарајући УДК број, а научни чланци објављени у рубрици „Студије и расправе“ добијају и идентификатор DOI. Од 89. свеске, прве за 2023. годину, научне прилоге оцењиваће по два рецензента по принципу двоструког „слепог“ рецензирања. Још једном користимо прилику да позовемо цењене колеге и колегинице да шаљу своје прилоге за све рубрике нашег часописа. Детаљно упутство за ауторе објављујемо као посебан, последњи одељак ове свеске, а податке о уређивачкој политици и друге информације о часопису можете пронаћи на нашој интернет страници <https://casopisprevodilac.rs/>.

У име Уређивачког одбора часописа *Преводилац*
Милена Ивановић, главни уредник